

TENNIS SPORTIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA ZAMONAVIY TAYYORGARLIK USULLARINING SAMARADORLIGI

Abenova Gu'lziyra Iqlasbaevna

Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti

Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va uslubiyati mutaxassisligi

2-kurs magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18287572>

Annotatsiya, Mazkur ilmiy maqolada tennis sportida qo'llanilayotgan zamonaviy innovatsion texnologiyalar, raqamli tahlil vositalari hamda yangi mashg'ulot metodlarining sportchilarning jismoniy va texnik tayyorgarligiga ta'siri yoritilgan. Shuningdek, tennis sportida ilmiy yondashuv asosida tayyorgarlik jarayonini tashkil etish, yosh sportchilarni tayyorlashda texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari zamonaviy tennis sportida innovatsion yondashuvlarning muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: tennis, innovatsion texnologiyalar, sport tahlili, mashg'ulot metodikasi, yosh sportchilar, raqamli sport.

Kirish

Zamonaviy sport rivoji fan va texnologiyalar bilan chambarchas bog'liqdir. Bugungi kunda sportchilarning yuqori natijalarga erishishi nafaqat jismoniy tayyorgarlikka, balki ilmiy asoslangan mashg'ulot jarayoni va innovatsion texnologiyalardan foydalanishga ham bog'liq. Tennis sporti bu borada eng tez rivojlanayotgan sport turlaridan biri hisoblanadi.

Tennisda har bir zarba, harakat tezligi va o'yin taktikasi sportchining umumiy natijasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli zamonaviy tennis sportida raqamli tahlil, biomexanik nazorat va sun'iy intellekt asosidagi texnologiyalar keng qo'llanilmoqda.

Tennis sportida innovatsion texnologiyalarning paydo bo'lishi

So'nggi yillarda tennis sportida texnologik taraqqiyot sezilarli darajada jadallashdi. Maxsus sensorli raketkalar, videoanaliz dasturlari va harakatni o'lchovchi qurilmalar mashg'ulot jarayonining ajralmas qismiga aylandi.

Innovatsion texnologiyalar yordamida:

- zarba kuchi va aniqligi;
- sportchining maydondagi harakat trayektoriyasi;
- tezlik va chidamlilik ko'rsatkichlari aniq tahlil qilinadi.

Bu esa mashg'ulot jarayonini individuallashtirish imkonini beradi.

Raqamli tahlil va biomexanik yondashuv

Tennis sportida biomexanik tahlil sportchining texnik harakatlarini takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi. Videoanaliz yordamida sportchining zarba texnikasidagi xatolar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Raqamli tahlil quyidagi afzalliklarni beradi:

- mashg'ulot samaradorligi oshadi;
- jarohatlar xavfi kamayadi;
- sportchining texnik mahorati tez rivojlanadi.

Bu yondashuv ayniqsa yosh sportchilar bilan ishlashda muhim ahamiyatga ega.

Tennis mashg'ulotlarida sun'iy intellektdan foydalanish

Bugungi kunda sun'iy intellekt texnologiyalari tennis sportiga ham jadal kirib kelmoqda. Maxsus dasturlar sportchining o'yin uslubini tahlil qilib, taktik tavsiyalar beradi. Bunday texnologiyalar murabbiy faoliyatini yengillashtirib, mashg'ulot jarayonini yanada ilmiy asosda olib borishga yordam beradi.

Sun'iy intellekt yordamida:

- raqib o'yinini oldindan tahlil qilish;
- optimal taktik qarorlar ishlab chiqish;
- sportchining psixologik holatini baholash imkoniyatlari kengayadi.

Yosh sportchilarni tayyorlashda innovatsion yondashuvlar

Yosh sportchilar bilan ishlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish ularning sportga bo'lgan qiziqishini oshiradi. O'yin elementlari, raqamli mashg'ulot dasturlari va interaktiv treninglar yosh tennischilarning tezroq rivojlanishiga xizmat qiladi.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, texnologiyalar asosida olib borilgan mashg'ulotlar:

- texnikani tez o'zlashtirish;
- harakat koordinatsiyasini yaxshilash;
- motivatsiyani oshirish kabi ijobiy natijalarni beradi.

O'zbekistonda sport sohasini modernizatsiya qilish jarayonida tennis sportida ham zamonaviy texnologiyalarni joriy etish imkoniyatlari kengayib bormoqda. Yangi sport majmualari, xalqaro hamkorlik va murabbiylar malakasini oshirish orqali innovatsion yondashuvlar amaliyotga tatbiq etilmoqda.

Kelgusida:

- raqamli sport laboratoriyalarini tashkil etish;
- murabbiylar uchun texnologik treninglar;
- yosh sportchilarni ilmiy asosda saralash tennis sportining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, tennis sportida innovatsion texnologiyalar va zamonaviy tayyorgarlik usullari sportchilarning sport mahoratini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ilmiy yondashuv, raqamli tahlil va sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish orqali tennis sportini yangi bosqichga olib chiqish mumkin. Bu esa O'zbekistonda tennis sportining xalqaro miqyosda raqobatbardosh bo'lishiga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M. **Yangi O'zbekiston – taraqqiyot strategiyasi.** – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
2. Mirziyoyev Sh.M. **Sport va jismoniy tarbiyani rivojlantirish – sog'lom jamiyat asosi.** – Toshkent, 2019.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. *****"Jismoniy tarbiya va sport sohasida innovatsion rivojlanishni qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"***gi Farmon va qarorlar.** – Toshkent, 2020.

4. O‘zbekiston Respublikasi. ***“Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”***gi Qonun. – Toshkent, 2015 (amaldagi tahriri).
5. Platonov V.N. **Sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi.** – Kiev: Olimpiyskaya literatura, 2015.
6. Matveyev L.P. **Sport trenirovkasi nazariyasi.** – Moskva: Fizkultura i sport, 2010
7. Jumaniyazov, D., & Jumanov, B. (2024). MEKTEPKE SHEKEMGI BALALARGA HÁREKETLI OYINLARDAN PAYDALANIV ZÁRÚRLIGI HÁM ONIŇ MAQSETI, WAZIYPALARI. *Modern Science and Research*, 3(11), 546-550.
8. Jumaniyazov, D., & Yuldashov, U. (2024). TÁJIRIYBELI BASKETBOLSHILARDIN JARÍS ISKERLIGINE TEXNIKALÍQ TAYARLÍGÍ. *Modern Science and Research*, 3(12), 664-666.
9. Jumaniyazov, D. (2024). DENE TÁRBIYASI SISTEMASINDA HÁR TÁREPLEME TÁLIM HÁM TÁRBIYA BERIW USILLARI. *Modern Science and Research*, 3(12), 396-400.
10. Yuldashov, U. K., & Jumaniyazov, D. Q. (2024). FIZIKALIQ SAPALAR HÁM OLARDIŇ BIR-BIRI MENEN FIZIOLOGIYALIQ BAYLANISLÍGINA SIPATLAMA.